

บทที่ 5

บทสรุป

สรุปผลการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของพนักงานครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางการบริหารอยู่ในระดับมาก สามารถจำแนกสรุปเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ เป็นผู้ตรงต่อเวลา อุทิศเวลาให้ราชการและถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป็นผู้มีความมั่นใจในตนเอง หนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ใน ระดับมาก รองลงมาคือ เป็นผู้มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป็นผู้กล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านทักษะทางการบริหาร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้สามารถใช้ภาษาและสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ เป็นผู้ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป็นผู้สามารถดำเนินการประชุมด้วยเทคนิคต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านทักษะทางวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการวางแผน กำหนดนโยบาย และเป้าหมายหลักของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ เป็น

1.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ และวินัยของทางราชการ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตและเสียสละเพื่องานในหน้าที่ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป็นผู้มีความยุติธรรมและปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศในแต่ละด้านดังนี้

2.1.1 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูชายและพนักงานครูหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.1.2 ด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูชายและพนักงานครูหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.1.3 ด้านทักษะทางการบริหาร พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูชายและพนักงานครูหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.1.4 ด้านทักษะทางวิชาการ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูชายและพนักงานครูหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.1.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า โดยรวมมีระดับที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูชายและพนักงานครูหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2.1 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูที่มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงานในช่วง 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2.2 ด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูที่มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงานในช่วง 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2.3 ด้านทักษะทางการบริหาร พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูที่มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงานในช่วง 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2.4 ด้านทักษะทางวิชาการ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูที่มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงานในช่วง 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยพนักงานครูที่มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงานในช่วง 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษามีประเด็นที่น่าสนใจและสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางการบริหาร อยู่ในระดับมาก การที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นมากที่สุดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งพนักงานครูและผู้บริหารมีภาระงานหนักที่โรงเรียน พนักงานครูจึงอยากได้ผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรม ไม่เช่นนั้นพนักงานครูจะปฏิบัติงานอย่างว่าเหวและขาดขวัญกำลังใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมาน พงษ์จำนง (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีออซีพีตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีออซีพี ตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุดมี 5 ด้าน โดย

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศ ประสพการณ์การทำงาน พบว่า

2.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทหน้าที่ของพนักงานครูเป็นภาพรวมของการทำงานที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน โดยอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่หลากหลาย ดังนั้นสถานภาพด้านเพศจึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรนุช ธีรทีป (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของครูต้นแบบ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ครูต้นแบบที่

2.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ขององค์กรที่ต้องมีภาวะผู้นำในการบริหารงานบุคลากรอย่างเป็นเอกภาพ จึงทำให้ประสบการณ์การทำงานของพนักงานครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน พงษ์จำนง (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและวุฒิทางการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวม และรายด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรนุช ธีรทีป (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครูต้นแบบผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ครูต้นแบบที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ควรมีการพัฒนาบุคลิกภาพ ในเรื่องของอารมณ์ให้มีความมั่นคง หนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
2. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำ ในเรื่องของความเป็นผู้นำทางวิชาการ
3. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ควรมีการพัฒนาทักษะทางการบริหาร ในเรื่องของการดำเนินการประชุมด้วยเทคนิคต่าง ๆ
4. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ควรมีการพัฒนาทักษะทางวิชาการ ในเรื่องของสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับพนักงานครูด้วย เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการพิจารณาให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณลักษณะของตนเองให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อไป

2. การศึกษานี้ผู้ให้ข้อมูลคือพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ซึ่งผลการศึกษาที่ได้รับมีขอบเขตจำกัด ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากตัวแปรอื่น ๆ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน เป็นต้น